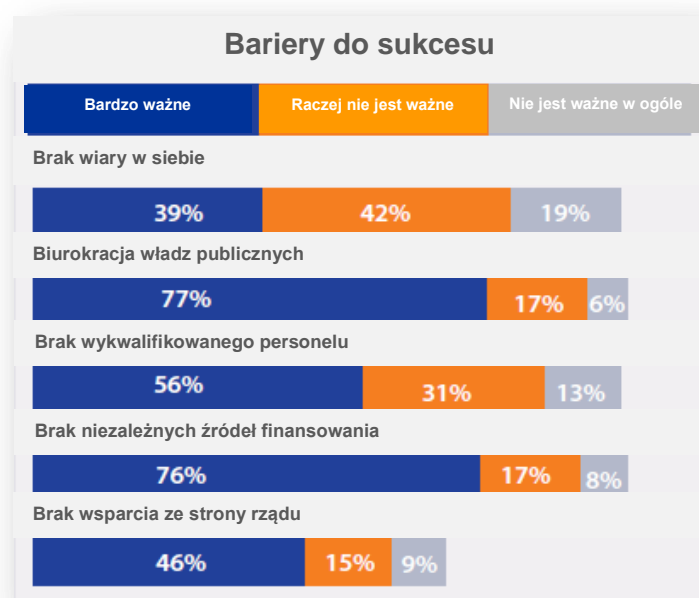

PRZESZKODY W PRZEDSIĘBIORCZOŚCI KOBIET W POLSCE I W UKRAINIE: ANALIZA PORÓWNAWCZA

Przedsiębiorczość kobiet jest ważnym trendem na nowoczesnym rynku pracy, zarówno w krajach rozwiniętych jak i rozwijających się. Interesującym jest porównanie istniejących barier dla kobiet prowadzących działalność gospodarczą w Polsce i na Ukrainie oraz analiza możliwych podobieństw i różnic międzykulturowych. W analizie porównawczej połączone są wnioski z badania „Przedsiębiorczość kobiet w Polsce”, przeprowadzonego przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP) w 2011 roku oraz badania „Problemy przedsiębiorczości kobiet w Ukrainie”, zrealizowanego przez doktora Johna Johnsona w 2015 roku.

Rys.1 Główne bariery do sukcesu kobiet w Ukrainie. Wyniki badań "Przeszkody w przedsiębiorczości wśród kobiet w Ukrainie (2015)", Badacz główny : Doktor John Johnson

Respondentki z badania na Ukrainie wymieniły trzy główne przeszkody w prowadzeniu działalności gospodarczej w kraju. Są to: biurokracja władz publicznych (77%), brak wykwalifikowanego personelu (56%) oraz brak niezależnych źródeł finansowania na rozpoczęcie działalności gospodarczej (76%) (Rys. 1).

Jeśli porównać to z sytuacją na świecie, należy podkreślić, że niemal w każdym kraju istnieją szczególnie bariery w działalności bizneswomen, gdyż utrudniają one proces rozpoczęcia i rozwoju biznesu, oraz pozostania konkurencyjną na rynku przedsiębiorczym. Polska nie jest wyjątkiem. Warto wspomnieć o ogromnej roli, jaką odgrywają przeszkody społeczno-kulturowe i stereotypy religijne, według których kobieta polska powinna być żoną i matką, a jej miejsce jest w domu z rodziną.

Również to można wytłumaczyć wschodnioeuropejskim poglądem na pracę kobiet, która uważana jest za mniej znaczącą niż praca mężczyzn; lub zdaniem, że kobiety mogą pracować tak długo, jak ich obowiązki rodzinne nie są zagrożone (raport PARP, 2011). Te stereotypy rozwijają poczucie niskiej samooceny u kobiety, i to wcale nie jest pomocne, gdy chodzi o rozwój umiejętności przedsiębiorczych i podejmowania decyzji o założeniu własnej firmy. Tę sytuację pogarsza również fakt, że w porównaniu z mężczyznami kobiety rzadziej nawiązują „przydatne” kontakty, które mogłyby im pomóc w znalezieniu pomocy i wsparcia przy założeniu własnego biznesu. Bariery kulturowe i tradycje głęboko zakorzenione w społeczeństwie prowadzą do braku inspirującej atmosfery sprzyjającej rozpoczęciu dużych przedsięwzięć gospodarczych przez kobiety. Autorzy raportu PARP zastanawiają się nad kilkoma pytaniami zasadniczymi, np.: w jaki sposób typowe przeszkody powiązane są z socjalizacją i edukacją (jeśli taki związek istnieje) i czy mają one jakieś szczególne właściwości? czy są bariery dla przedsiębiorczości powiązane z dostępem do funduszy? jak kryzys gospodarczy i ekonomia szarej strefy wpływają na przeszkody w przedsiębiorczości i przejrzystość działalności gospodarczej w kraju?

Z tego powodu ważne jest promowanie równości ról kobiet i mężczyzn w społeczeństwie i rodzinie oraz wsparcie kobiet w obejmowaniu ról nietradycyjnych, w tym roli właściciela firmy. Polska ma bardziej pozytywne doświadczenia w polityce równości płci w porównaniu do Ukrainy, co w przyszłości może pomóc w uruchomieniu projektów polsko-ukraińskich ułatwiających pokonanie przeszkód w przedsiębiorczości kobiet.

Biorąc pod uwagę powyższe informacje, jeśli chodzi o bariery, kluczowym problemem jest zidentyfikowanie tych, które są indywidualne dla danego kraju. Bardzo ważnym jest również porównanie wyników podobnych badań w różnych krajach, w których ta sama metodologia została stosowana. To pozwoli zobaczyć szerszą perspektywę w sprawie konkretnych przeszkód, których kobiety doświadczają w swojej działalności gospodarczej i przyczynić się do opracowania właściwych programów dla rozwoju stosownej polityki w obu krajach.

Pierwsza grupa fokusowa odbyła się w Krakowie, 13 czerwca 2016 roku. Podczas spotkania zostały omówione motywacje i bariery dla działalności polskich kobiet w biznesie (więcej szczegółów na stronie: <https://www.facebook.com/Barriers-to-successful-entrepreneurship-for-women-in-Poland-838093239629522/>).

Wyniki zostały zaprezentowane na międzynarodowej konferencji na temat Gender Studies 24–25 czerwca 2016 roku w Krakowie <http://genderstudies.irf-network.org>. Wielkoskalowe badania skupione na działalności kobiet w biznesie w całej Polsce zaplanowane są na lata 2016–2019.